

लोक सेवा आयोग
नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण व्यवस्थापन समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनंकित
प्रथम श्रेणी, सिनियर प्रेसम्यान पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

लिखित परीक्षा	पूर्णाङ्क :- १००
अन्तर्वार्ता	पूर्णाङ्क :- २०

प्रथम चरण – लिखित परीक्षा योजना (Examination Scheme)

विषय	पूर्णाङ्क	उत्तीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या X अङ्कभार	समय
सेवा सम्बन्धी	१००	४०	वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice)	५०X२ = १००	४५ मिनेट

द्वितीय चरण

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	२०	मौखिक

१. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा अंग्रेजी वा नेपाली अथवा अंग्रेजी र नेपाली दुवै हुन सक्नेछ ।
२. पाठ्यक्रमको एकाइहरूबाट सोधिने प्रश्नसंख्या निम्नानुसार हुनेछ ।

पाठ्यक्रमका एकाइ	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
प्रश्न संख्या	१०	५	६	४	४	३	३	३	३	३	२	२	२

२. वस्तुगत बहुउत्तर (Multiple Choice) प्रश्नहरूको उत्तर सही दिएमा प्रत्येक सही उत्तर बापत २ (दुई) अङ्क प्रदान गरिनेछ भने गलत उत्तर दिएमा प्रत्येक गलत उत्तर बापत २० प्रतिशत अर्थात् ०.४ अङ्क कट्टा गरिनेछ । तर उत्तर नदिएमा त्यस बापत अङ्क दिइने छैन र अङ्क कट्टा पनि गरिने छैन ।
३. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
४. लिखित परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरूलाई मात्र अन्तर्वार्तामा सम्मिलित गराइनेछ ।
५. पाठ्यक्रम लागू मिति :- २०६६ । ६ । १

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण व्यवस्थापन समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्रेसम्यान पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम
विषय- सेवा सम्बन्धी

१. मुद्रण सम्बन्धी ज्ञान:

- १.१ विश्वमा मुद्रण प्रविधिको इतिहास- यसको उत्पत्ति र विकास
- १.२ नेपालको मुद्रण इतिहास
- १.३ नेपालमा विभिन्न किसिमका छापाखानाहरू
- १.४ नेपालमा मुद्रण प्रविधिको विकास
- १.५ स्तरीय मुद्रण कार्यका लागि आवश्यक तत्वहरू
- १.६ मुद्रणमा जनशक्ति

२. मुद्रण विधिहरू:

- २.१ लेटर प्रेस प्रिन्टिङ (टाइपोग्राफी, रिलिफ प्रोसेस)
- २.२ ग्राभ्यूर प्रिन्टिङ (इण्टाग्लियो प्रोसेस)
- २.३ लिथोग्राफी (डाइरेक्ट प्लेनोग्राफी प्रोसेस)
- २.४ अफसेट लिथोग्राफी (ईनडाइरेक्ट प्लेनोग्राफी प्रोसेस)
- २.५ स्क्रीन प्रिन्ट (स्टेनशिल प्रोसेस)

३. लेटर प्रेसमा प्रयोग हुने अत्यावश्यक सामग्रीहरू:

- ३.१ रोलर काष्ठीङ मोल्ड र मोल्ड स्टार (एक प्रकारको बिको)
- ३.२ कम्पोजिसन रोलरको कच्चा पदार्थ र ब्यायलर
- ३.३ इम्पोजिङ स्टोन (cast iron)
- ३.४ ब्रश, चिम्टा, लेट (lead) कटर, बोडकिन, ट्वाइन, काठको प्लेनर, ह्यामर
- ३.५ विभिन्न किसिमका क्वाइन र क्वाइन की
- ३.६ आयल क्यान, ग्रीज गन
- ३.७ काठ र अल्मुनियमका फर्निचरहरू, फलामका chase (विभिन्न साइजका)
- ३.८ लेट, स्पेस, क्वाड, कोटेशन, रुल, ट्वाइन र ग्याली

४. प्रुफ रिडिङ्ग:

- ४.१ प्रुफ रिडिङ्गको आवश्यकता
- ४.२ प्रुफ रिडिङ्गका विभिन्न चरणहरू
- ४.३ प्रुफ रिडिङ्गमा प्रयोग हुने चिन्हहरू
 - ४.३.१ डिलेट तथा इन्सर्टका चिन्हहरू
 - ४.३.२ पन्कच्युयशनको चिन्हहरू
 - ४.३.३ टाइपको स्टाईलका चिन्हहरू
 - ४.३.४ प्याराग्राफिङ्ग र स्टाईलका चिन्हहरू
 - ४.३.५ अन्य विविध (Miscellaneous) प्रुफ रिडिङ्गका चिन्हहरू

५. इम्पोजिसन तथा फर्मा मेकरेडी:

- ५.१ लाईन इम्पोजिसन
- ५.२ फिक्स साईज इम्पोजिसन
- ५.३ कागज र कम्पोजको आधारमा-
 - ५.३.१ कटिङ्ग मार्जिन छुट्याउनु
 - ५.३.२ ग्रीपर मार्जिन छुट्याउनु
 - ५.३.३ फिक्स साईड
 - ५.३.४ क्वाइन साईड
 - ५.३.५ हेड साईड
 - ५.३.६ तेल (Tail) साईड
 - ५.३.७ ब्याक साईड
- ५.३.८ २ पेजी, ४ पेजी, ६ पेजी, ८ पेजी, १२ पेजी, १६ पेजी र ३२ पेजी फर्मा मेकरेडी

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण व्यवस्थापन समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्रेसम्यान पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

६. लेटर प्रेसमा प्रयोग हुने रोलर सम्बन्धी ज्ञान:

- ६.१ पी.भि.सी. (पोलिभेनाईल क्लोराईड) रोलर
- ६.२ नाईलो रोलर
- ६.३ नेच्युरल रबर रोलर
- ६.४ सिजनल कम्पोजिशन रोलर
 - ६.४.१ हार्ड कम्पोजिशन रोलर
 - ६.४.२ मिडियम कम्पोजिशन रोलर
 - ६.४.३ शफ्ट कम्पोजिशन रोलर

७. लेटर प्रेस मेसिनको वर्गिकरण:

- ७.१ ह्याण्ड प्रेस मेसिन (ट्रेडल), अटोमेटिक प्लाटन प्रेस मेसिन (Flat to Flat System)
- ७.२ फ्लाट वेड प्रेस मेसिन (Flat to cylinder System)
- ७.३ रोटरी प्रेस मेसिन (Cylinder to Cylinder System)

८. छाप्ने कागज सम्बन्धी ज्ञान:

- ८.१ कागजको विभिन्न साईज सम्बन्धी ज्ञान
- ८.२ कागजको ग्रामेज (GSM) सम्बन्धी ज्ञान

९. छपाई मसी सम्बन्धी जानकारी:

- ९.१ कागजको गुणस्तर अनुसारको छपाई मसीको प्रयोग
- ९.२ मौसम अनुसार छपाई मसीमा आवश्यकता अनुसारको रिड्युसर, ईस्सोल, आडोलिन, ड्रायरको प्रयोग
- ९.३ छपाई मसीको सम्मिश्रण बारे ज्ञान
 - ९.३.१ खैरो मसी बनाउने
 - ९.३.२ कलेजी मसी बनाउने
 - ९.३.३ सुन्तला कलरको मसी बनाउने
 - ९.३.४ वैजयनी कलरको मसी बनाउने
 - ९.३.५ गुलाबी कलरको मसी बनाउने
 - ९.३.६ विभिन्न कलरका हल्का मसी (Light Colours) बनाउने

१०. लेटर प्रेसमा प्रयोग हुने शीसा र काठका अक्षरहरू, कप्पर ब्लक, जिंक ब्लक, काठका ब्लक र नाइलो ब्लक आदि पुनः प्रयोग गर्न त्यसलाई सुरक्षित राख्ने उपायहरू बारे जानकारी ।

११. विभिन्न प्रकारका रोलरहरू उचित सर-सफाई बारे आवश्यक जानकारी ।

१२. कम्पोजमा प्रयोग गरिने विभिन्न प्रकारका टाईप फेसेश, टाईप फेमेली, टाईप हार्डट, टाईपको प्वाईन्ट, पाईका (Pica) एम (em) आदि बारे आधारभूत जानकारी ।

१३. साईड स्टिच, सेण्टर स्टिच, जुजु सिलाई, नम्बरिङ्ग, परफोरेसन, स्पाईरल बाइण्डिङ्ग, परफेक्ट बाईण्डिङ्ग, फोल्डिङ्ग जस्ता बाइण्डिङ्ग सम्बन्धी कामको सामान्य ज्ञान ।

लोक सेवा आयोग

नेपाल शिक्षा सेवा, मुद्रण व्यवस्थापन समूह, मुद्रण व्यवस्थापन उपसमूह, राजपत्र अनंकित प्रथम श्रेणी, सिनियर प्रेसम्यान पदको खुला प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम नमूना प्रश्नहरू:-

१. इमेज ट्रान्सफर गर्ने उद्देश्यबाट प्रयोग हुने रबर ब्लान्केट कुन मुद्रण विधिमा प्रयोग हुन्छ ?
(क) लिथोग्राफी प्रिण्टिङ (ख) लेटरप्रेस (ग) अफसेट लिथोग्राफी (घ) ग्राभ्यूर प्रिण्टिङ
२. डाइ स्टाम्पिङ कुन प्रोसेसको प्रिण्टिङ हो ?
(क) रिलिफ प्रोसेस (ख) इण्टागिलियो प्रोसेस (ग) सिल्क स्क्रिन प्रिन्ट (घ) अफसेट लिथोग्राफी (प्लेनोग्राफी प्रोसेस)
३. ब्रोक्न टाइप बुझाउनको लागि कुन प्रुफ रिडिङ चिन्ह प्रयोग हुन्छ ?
(क) (ख) (ग) (घ)
४. तल दिइएको मध्ये कुन मुद्रण विधिमा इन्किङ रोलरको प्रयोग हुन्छ ?
(क) रोटरी लेटरप्रेस (ख) लेटरसेट अफसेट (डाइ अफसेट) (ग) अफसेट लिथोग्राफी (घ) ग्राभ्यूर प्रिण्टिङ
५. लेटरप्रेस प्रिण्टिङ बुझाउने शब्द कुन हो ?
(क) टाइपोग्राफी (ख) सिरोग्राफी (ग) प्लेनोग्राफी (घ) लिथोग्राफी
६. रोल पेपर कुन लेटरप्रेस मेशिनमा छापिन्छ ?
(क) ट्रेडल मेशिन (ख) फ्लायट वेड मेशिन (ग) रोटरी प्रेश मेशिन (घ) प्लाटन प्रेश मेशिन